

Tillsynsplan 2021

Miljöbalktillsyn

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarig processägare
2020/800	2020-11-15	Miljö och hälsoskyddsnämnden	Miljöavdelningen

Tillsynsplanens syfte

Tillsynsplanen ska fungera som underlag till den tillsyn som under året ska genomföras. Behovet ska tas hänsyn till och eventuella störningar ska tas upp och åtgärder ska planeras.

Organisation och samordning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för miljöbalkstillsynen och annan lagstiftning enligt kommunfullmäktiges beslut i Danderyds kommun. Det praktiska arbetet utförs på delegation av inspektörer på miljöavdelningen med miljöchef som stöd. Nämnden sammanträder ungefär en gång per månad och de beslut som inte får fattar på delegation tas på nämndmötena.

Samordning

För att kunna diskutera med andra kommuner, arbeta med samsyn och kunna utbyta kunskap och information är Danderyds kommun med i olika nätverk. Dessa träffas några gånger per år och diskuterar olika aktuella ämnen. De nätverk Danderyds kommun i dagsläget är med i är:

- Miljösamverkan i Stockholms län (MSL)
- Länsträffar i Stockholm

Genom att vara med i olika arbetsrum hos andra centrala myndigheter exempelvis Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Strålskyddsmyndigheten med flera så arbetar vi även mot samsyn med andra kommuner i landet.

Mål

Nationella mål

Miljöbalkens övergripande syfte och mål är att främja hållbar utveckling som innebär att en hälsosam och god miljö säkerställs för kommande generationer. Naturen har ett skyddsvärde och människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett stort ansvar. Miljöbalken ska tillämpas så att:

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en långsiktigt god hushållning tryggas utifrån ekologiska, sociala, kulturella och samhällsekonomiska synpunkter, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

I Sverige har riksdagen beslutat om ett övergripande generationsmål som lyder: ”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.” Därutöver finns 16 miljö kvalitetsmål som ska säkerställa att generationsmålet uppfylls.

Lokala mål

I miljöprogrammet för Danderyds kommun 2016 - 2020 har fem nationella miljömål lyfts särskilt. Dessa är frisk luft, friskt vatten, biologisk mångfald, god bebyggd miljö och giftfri miljö.

Målen följs upp i budget.

Opertiskhet

För att säkerställa opartiskhet har Danderyds kommun 2020 beslutat om policy för att undvika mutor och korrupktion samt regler för representation.

Dessa innebär bland annat att myndighetsutövare aldrig ska ge eller ta emot gåvor och förmåner från och till utomstående. Vid anställning och årligen kontrolleras om anställdas bisysslor är godkända i förhållande till myndighetsuppdraget.

Eventuella överträdelser eller misstänkta brott ska i första hand anmälas till närmaste chef. Om det beroende på situationen inte är möjligt kan frågan tas till kommunjuristen.

Befogenheter

Miljö- och hälsoskyddsnämndens befogenheter inom miljöbalkens område regleras i huvudsak miljöbalkens 26:e kapitel. Tillsynsmyndigheten ska dessutom genom rådgivning och information skapa förutsättningar för att balkens syfte och ändamål ska kunna tillgodoses.

Alla delegationsbeslut som fattas ska kontrolleras mot den gällande delegationsordningen. Det är viktigt att inspektörerna har delegation att fatta beslut på plats när det gäller förhindrande av utsläpp, skydda miljö och människors hälsa men även för att uppfylla krav på service, skyndsam och effektiv handläggning enligt lagstiftning bland annat i regeringsformen och förvaltningslagen.

Resurser

Finansiering

Tillsynen är finansierad med kommunbidrag och taxor. Taxorna består av fasta årliga avgifter och timbaserade taxor samt anmälnings- och prövningsavgifter. Dessa ska täcka nämndens kostnader. Möjligheten att ta ut avgifter baseras på lag. Myndigheters finansiering bygger på den så kallade ”Polluters Pays Principle” vilket betyder att den som förorenar ska stå för de kostnader som uppstår. Taxan i sig bygger på SKR:s taxeförslag. Tiden som tillsynen tar gånger kostnaden per timma (lön, lokaler, med mera) som myndigheten har ger den fasta avgiften eller vad verksamheten/kunden ska betala om det är fråga om timdebitering eller en prövningsavgift. Nämnden har delegation från kommunfullmäktige att årligen indexuppräknatimavgifterna för miljöbalkstaxan.

Behovsutredning och resursbehov

Behovet av personal beräknas genom en behovsutredning. Antalet timmar för varje verksamhet tillsammans med tid för annan offentlig verksamhet och extra offentlig kontroll räknas ihop och divideras med de antal timmar som en heltidstjänst innebär. Inom miljöbalkens tillsynsområde finns enligt budget 6,4 ordinarie tjänster. Inför 2021 är känd resurstillgång motsvarande 7,4 tjänster vilket beror på uppdrag som icke är tillsyn som tar tid.

Kontoret har dock gjort en prioritering som innebär att ”tidsbudgeten” är i balans. Det blir färre ”projekt” och koncentration riktas istället på att klara den lagstiftade tillsynen och att ta fram och implementera en ny taxa. Detta tar tid men är en investering för framtiden. Nu gällande taxa är helt asynkron med lagstiftningen som har ändrats sen taxan togs fram 2015. Vi har också E-tjänster som kräver tid men som också ska ses som en investering. Vidare försvårar den pågående pandemin möjligheten att förutse behov under nästa år.

Det finns även sådant som kan ses fram emot. Luftkvalitetsmätningar ska upphandlas och startas upp under 2021. En hel del tid kommer att gå åt och som med alla nya system kan det bli mer tidsåtgång än planerat.

Förutsättningarna kan snabbt förändras med personalomsättning eller nya tillkommande arbetsområden som påverkar behovet. Då resurserna är mindre än behovet har avdelningen gjort prioriteringar för att inrymma tiden som finns till förfogande.

Kompetenskrav och utbildning

Handläggarna har universitets- eller högskoleutbildning som är relevant för att kunna utföra och vidareutveckla arbetet. Varje år fyller personalen i en kompetensros som identifierar de områden hos varje person som kan behöva utvecklas. Utbildningar görs kontinuerligt under året och stäms av med miljöchef. Kompetensutveckling sker kontinuerligt genom deltagande i Miljösamverkan Stockholms olika projekt och seminarier, genom deltagande, Kemikalieinspektionens, Naturvårdsverkets eller andra centrala myndigheters tillsynsvägledning eller nationella projekt samt genom Länsstyrelsens tillsynsvägledning. Kompetensutveckling sker även internt på kontoret och genom internt anordnad utbildning.

Rutiner och enhetlighet

För att säkerställa att inspektörerna arbetar lika och att kontrollerna bedöms på samma sätt så finns det rutiner. På miljö- och stadsbyggnadskontoret ska det tas fram gemensamma processkartor att arbeta utifrån där rutinerna sedan specificerar hur det ser ut i detalj för tillsynen. Detta arbete är kontinuerligt och ingår i det löpande förbättringsarbetet.

Tillsyn och kontroll

Den operativa tillsynen enligt miljöbalken som ska utföras inom kommunen, innefattar bland annat tillsyn av miljöfarliga verksamheter,

förorenad mark, kemiska produkter och biotekniska organismer, avfall och producentansvar, skötsel av jordbruksmark och skyddade områden.

Nämnden utför även operativ tillsyn av offentliga lokaler och lokaler för hygienisk behandling. Hit hör bland annat skolor, förskolor, vård- och omsorgslokaler, solarier, bassängbad, akupunktörer och tatueringare. Syftet med den tillsynen är att upptäcka, förebygga och undanröja hälsorisker i vår miljö. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för att förebygga olägenheter med buller från till exempel spårbunden trafik och vägtrafik samt buller som kan uppkomma i olika verksamheter och bostäder, till exempel fläktbuller. Tillsyn utövas genom återkommande kontakter med Trafikförvaltningen och Trafikverket i förebyggande syfte samt tillsyn i samband med inkomna klagomål om bullerstörningar.

Planerade arbetsuppgifter

- Utföra inspektioner som är föranmälda eller oanmälda på tillsynsobjekt (miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsobjekt). Vid inspektioner kontrolleras bland annat att verksamhetens egenkontroll följs och att verksamheten följer de beslut, föreskrifter, och domar som finns. Tillsynsmyndigheten vidtar därefter åtgärder som rådgivning/information, föreläggande och förbud, för att åstadkomma rättelse.

Händelsestyrda arbetsuppgifter

- Handlägga inkommande anmälningsärenden/ansökningsärenden som exempelvis:
 - Inrättande av värmepumpsanläggning
 - Starta eller ändra C-verksamhet
 - Starta skola, förskola eller skärande/stickande verksamhet (till exempel fotvård)
 - Starta solarium
 - Inrättande av avloppsanordning
- Handlägga klagomålsärenden
- Årsrapportering köldmedia
- Anmäla misstanke om brott
- Beslut om miljöstraffavgifter
- Rådgivning och information till allmänhet och företag
- Hantera remisser

Samverkan med andra myndigheter är viktigt för att upprätthålla en effektiv och rättssäker organisation med hög kvalitet på tillsynen/kontrollen.

Tillsyn och kontroll 2021

Tillsynsplanen för 2021 följer de intervall på tillsyn utifrån gjord riskbedömning. Alla anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter besöks varje år. Detta är prioriterat även 2021, dock kan avsteget vara att det blir en ”skrivbordstillsyn” på grund av den pågående pandemin. De icke anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheterna bedöms inte behöva lika mycket tillsyn. Dessa har ett tillsynsintervall beroende på storlek, risk, typ av verksamhet, med mera. Under året uppkommer frågeställningar eller ärenden som behöver få uppmärksamhet, vad som kallas händelsestyrd tillsyn. Till viss del har det vägts in i planeringen, förutom de ärenden som redan finns riskbedömda.

Det finns även verksamheter som till sin art och omfattning på olika sätt behöver ha särskild uppmärksamhet från myndighetens sida. Ofta har den verksamheten stor påverkan, genom att många är berörda eller särskilt känsliga. Exempel på sådana verksamheter är Roslagsbanan och E18 som alla går genom kommunen. Dessa verksamheter är inte bara ”miljöärenden” utan även ”hälsoskyddsärenden”.

Inom förorenade områden skulle inventeringen av handelsträdgårdarna fortgå under två år (2020-2021). Med anledning av pandemin har inte all tillsyn kunnat ske, då det varit olämpligt att göra platsbesök. Arbetet behöver slutföras redan i år. Exemplet visar att tillsynsplanen är en ”kvalificerad bedömning” men att förändringar kan ske och tillsynen behöva omprioriteras.

Typ av tillsyn	Antal Objekt totalt	Antal som får tillsynsbesök 2021	Kommentarer/information
Planerad tillsyn, miljöbalken			
Verksamheter med fast årlig avgift	56	42	Objekt som ska ha tillsyn 2020: Alla objekt med beteckn C, sjukhuset, Roslagsbanan, E 18, tandläkare, dagvattennätet, spillvattennätet, bilförsäljning
Naturresevat	2	2	
Köldmedia	90	90	Kontroll av att kommunens ägare/användare av kyl-, luftkonditionerings- eller värmepumpsutrustning regelbundet utför läckagekontroll.
Förorenade områden			(220 tim) Ansvarsutredningar och därefter följande tillsynsåtgärder

Typ av tillsyn	Antal Objekt totalt	Antal besök 2021	Kommentarer/information
Ej planerbar tillsyn Miljöskydd			
Inkomna ärenden			800 h inkl. uppföljning av tillsyn
Info/rådgivning			150 h
City Link etapp 2			200 h
Remisser, enkäter			100 h
Planerad tillsyn Hälsoskydd			
Verksamheter med fast årlig avgift	103	65	Objekt som ska ha tillsyn under 2020: Brf, strandbad, bassängbad, skolor, Roslagsbanan, E18
Radon och radiakmätning	-		80 h
Ej planerbar tillsyn Hälsoskydd			
Inkommande ärenden inkl. klagomål			300 h Klagomål, anmälningsärenden, uppföljning av tillsynen, remisser etc.
Remisser, enkäter			20 h
Information/rådgivning			100 h

Planerad tid har lagts för att hantera det fortsatta arbetet med störningar från Roslagsbanan och dess framtida utökning av verksamheten. I det arbetet har kontoret anlitat en juridisk konsult.

Under 2021 fortgår tillsynen av hälsoskyddet i flerbostadsfastigheter där tillsyn och informationsinsatser gjordes under 2020, dock ej enligt det planerade tillvägagångssättet med besök eller informationsmöten med exempelvis styrelser/ansvarig. Nu inhämtas information och dokumentation om deras egenkontroll med mera som granskas.

Uppföljning

Uppföljning av tillsynsplanen sker kontinuerligt. Eventuella justeringar av planen görs vid behov.

Krisberedskap

I Danderyds kommun finns en övergripande krisledningsplan. I den beskrivs det generella arbetet samt vilket ansvar de olika myndighetspersonerna har. Varje förvaltning ska ha en krisberedskapsplan och varje enhet ska ha rutiner för att hantera kriser. I kommunen finns det alltid en tjänsteman i beredskap (TiB).

Öppenhet

Majoriteten av de handlingar och uppgifter som hanteras på förvaltningen är allmänna offentliga handlingar. Vid begäran om allmänna handlingar gäller offentlighetsprincipen. Dokument som begärs ut granskas enligt Offentlighets- och sekretesslagen innan utlämning sker. Uppgifter som omfattas av sekretess maskeras och lämnas inte ut.